

ELS RECTORS DE LES UNIVERSITATS DE CATALUNYA I DEL PAÍS VALENCIÀ OPINEN

Tots d'acord: fan falta més recursos

En el número anterior d'EL TEMPS es va publicar un ampli informe sobre la situació en què es troben les universitats dels Països Catalans. Ara, els rectors de cada una de les universitats expliquen el particular punt de vista sobre els centres que dirigeixen.

Discriminació.

Josep Maria Bricall, rector de la Universitat de Barcelona.

¿Qui dubta ara ja —i permeteu-me que des de les planes d'EL TEMPS ho reiteri— que la distribució que ha fet el Departament d'Ensenyament dels 25 milions de pessetes ha discriminat clarament la Universitat de Barcelona? La junta de govern de la UB va aprovar un pla plurianual d'inversions en què justificava detalladament que les inversions que s'han de fer de manera immediata a la nostra universitat són per valor de 15 mil milions de pessetes. Quinze mil milions per a sortir del greu dèficit d'espai que pateix (és la cinquena universitat espanyola amb més dèficit d'espai per alumne), per a agrupar geogràficament els centres d'una mateixa divisió, per a acabar amb la

precarietat de material bàsic destinat a la docència que ara hi ha i per a informatitzar la gestió administrativa. El Departament d'Ensenyament, en el seu repartiment, contra el qual va votar en el Consell Interuniversitari, ens ha destinat vuit mil milions. Poc més de la meitat, doncs, de les nostres necessitats.

Dir discriminació no és llançar un qualificatiu qualsevol. És simplement reflectir el sentir general de la comunitat de la meua universitat. Destacats professors de diferents facultats ho han expressat públicament en articles als diaris de Barcelona. La seva argumentació, com la de l'equip rectoral des del primer moment, es pot resumir en aquesta pregunta: ¿com la universitat que acull més del 60% de l'alumnat català rep el 32% dels diners per a inversions? La Universitat de Barcelona, històricament, ha rebut molt per sota de les inversions que s'han fet al conjunt de les universitats espanyoles. Crèiem que no era agosarat pensar que, en passar a dependre de la Generalitat, la cosa canviaria. Però lamentablement, lamentablement per al conjunt de la comunitat universitària també, això no ha estat així. I la UB continua sent discriminada.

Una discriminació en aquest repartiment que s'afegeix a l'annual a l'hora d'adreçar un nombre determinat de diners per a cada universitat catalana per al seu funcionament normal. En aquest camp, també cada any la UB rep sensiblement menys diners per alumne que les altres universitats catalanes (si s'agafa com a l'el que rep com a subvenció dels poders públics —la Generalitat— cada alumne de la UB, cada alumne de l'Autònoma rep 1,54 i el de la Politècnica 1,79).

Però no només la quantitat d'alum-

nes sinó també la quantitat i qualitat del professorat fan injust el repartiment decidit pel Departament d'Ensenyament. Ens n'hem queixat repetidament i no se'ns ha fet cas. El temps jutjarà els que amb aquesta discriminació, amb aquesta injustícia, han afeblit el potencial global universitari català.

La massificació al 'campus' de Blasco Ibáñez de la Universitat de València.

Ramon Lapiedra, rector de la Universitat Literària de València.

La massificació no és, ni de bon tros, l'únic problema que té plantejat la Universitat de València, ni està circumscrit únicament al campus de Blasco Ibáñez, però sí que és ací on aquest problema arriba a nivells més alarmants. Comencem fent-ne una descripció un poc detallada.

Tenim, de primer, l'àrea de les Ciències de la Salut amb la Facultat de Medicina i les escoles universitàries d'Infermeria i de Fisioteràpia, tot com la Facultat de Farmàcia, a cavall entre la Salut i les Ciències Experimentals. Als tres primers centres hi ha, des de fa alguns anys, una limitació d'accés; encara que això emmascara, òbviament, les mancances reals de professorat i d'espai d'aquests centres. Cal dir que les dues escoles esmentades no tenen ni tan sols un edifici propi i, quant a la

Facultat de Medicina, tot i que al primer cicle no hi ha massificació, al segon cicle hi ha greus dificultats per a garantir que els estudiants puguen fer correctament les pràctiques hospitalàries necessàries.

A l'àrea de les Humanitats tenim les facultats de Filosofia, Geografia i Història, Filologia i, a banda, molt connectada en particular amb l'àrea de les Ciències Socials, la Facultat de Psicologia. Les dues primeres es troben, o es trobaran a partir del pròxim octubre, en una situació deficient, però no catastròfica; en canvi, les dues últimes es troben en una situació límit, que comparteixen amb els tres centres de l'àrea de Socials: les facultats de Dret i d'Econòmiques i l'escola universitària d'Empresarials.

Amb vista a un pròxim futur, aquesta situació encara serà pitjor: les previsions són que els 20.000 estudiants d'avui, a l'àrea de Socials, s'hauran convertit en 30.000 per al curs 91-92, d'acord amb les previsions de creixement del nombre d'estudiants en aquesta àrea i una volta la Universitat de València haurà integrat, com està previst, les escoles universitàries de Graduats Socials i de Treball Social.

Davant d'aquesta realitat i d'aquesta perspectiva, no hi ha altra solució que perseverar per a materialitzar, com més prompte millor, el nou *campus* universitari del Cabanyal, on el Projecte d'Adaptació i Revisió del Pla General d'Ordenació Urbana de la Ciutat de València ha reservat, per a aquesta finalitat, un espai de més de 360.000 m².

Entretant, mentre es construeix aquest nou *campus* universitari i es dota dels mitjans humans i materials necessaris, una més correcta distribució, entre els diversos centres, dels estudiants que apleguen a les nostres aules per primera vegada, alleugeriria la situació d'asfíxia actual. És absurd, des del punt de vista dels mateixos estudiants, els quals el dia de demà voldran trobar un treball en acabar els estudis universitaris, i des del punt de vista de la pròpia societat, que encara tinguem tantes sol·licituds per a entrar a Medicina, on, per plèthora professional, cal esperar un futur més que dubtós per als corresponents llicenciats, mentre que les diverses escoles superiors i tècniques de la Universitat Politècnica o les nostres facultats de Física, Química i Matemàtiques, que en general podrien acollir, amb èxit i perspectives de futur professional, més estudiants dels que ara accepten cada any, no són considerades com cal a l'hora de fer pels nous estudiants universitaris i els seus

pares, la tria anual dels centres desitjats, una volta superades les proves d'accés.

Finalment, i per acabar, cal comprendre que aquesta massificació, que es dona avui a la universitat, ni és excepcional, ni era imprevisible, ni pot fer altra cosa que augmentar de cara al pròxim futur, si l'administració i la societat no hi posen els mitjans oportuns. Tot fa preveure que fins a l'any 2000, com a mínim, el contingent dels nous estudiants que cada any trucaran a la porta de les universitats valencianes continuarà augmentant. Cal, doncs, reservar els recursos financers necessaris si, com hauria de ser, es vol donar acollida, i una bona acollida, a tots aquests estudiants universitaris.

L'ensenyament del saber fer.

Justo Nieto, rector de la Universitat Politècnica de València.

La formació dels joves és una cosa —com diria Machado— profundament seriosa. És més, la qualitat del futur d'un país depèn inexorablement d'aquesta formació. Ells són els que

tant, des de la maternal fins a la universitària. Des de la seua sòcio-dependència, a la seua sòcio-sostenença. D'aquesta formació, em referiré a la que més conec i a la que més m'afecta; a la formació universitària. I d'aquesta, a la formació universitària d'una universitat com la Politècnica de València, on, quan parlem de formació, no podem parlar d'ensenyar sabers sinó de formar per al saber fer.

El discurs que cal desenvolupar està basat en el fet que l'ensenyament és «transmetre en el temps present de l'educador, que és temps de passat (no de passada) de l'educand i influït per la memòria històrica de l'educador (el seu temps passat), una capacitat de relació fenomenològica a l'educand sobre fenòmens que es presentaran en el seu futur».

En altres paraules: «Mestres d'avui amb memòria d'ahir, ensenyem als altres perquè entenguen coses desconegudes i diferents: que han d'ocórrer demà». A mi, personalment, em deixa bocabadat la convicció que aquest principi no sensibilitza ni entristeix els

han de generar —en un sentit ampli— riquesa, cultura, benestar, llibertat i dignitat. Ells són els que han de garantir el nostre futur, pagar la nostra seguretat social, evitar l'esclavitud tecnològica, millorar el deteriorament del medi ambient, dignificar les institucions, aprofundir la solidaritat humana i descentralitzar l'herència que han de rebre.

Tota la formació, doncs, és impor-

educadors, els educands, les institucions i la societat.

La formació universitària de la tècnica i del desenvolupament tecnològic es veu afectada fonamentalment pel relleu del progrés tecnològic, el qual avança amb molta velocitat, d'ací que siga exponencial la seua cinemàtica.

La nostra universitat té 16.000 estudiants i 1.000 professors. Cada any s'incorporen al mercat de treball uns

1.800 enginyers, arquitectes, llicenciats i diplomats. Ha tingut un creixement del 60% en nombre d'estudiants els últims cinc anys. Es cursen 12 títols i 40 especialitats, i té més de 200 laboratoris dolents. En totes les matèries que s'imparteixen a la nostra universitat, el laboratori constitueix una peça fonamental en la qual l'estudiant s'hauria de formar amb tècniques, màquines, instruments, aparells, equips i processos d'avantguarda.

La politècnica necessita, per a aconseguir un ensenyament de qualitat i en un temps no superior als tres anys, augmentar el professorat, el personal d'administració i serveis, equipament docent per a laboratoris, serveis i infraestructura de serveis, suport a *masters* i d'altres.

Si el PEV, Pla d'Esperança Valenciana, o el mecenatge, resolgueren aquesta situació, els beneficis econòmics i de desenvolupament podrien ser espectaculars i hauriem acomplert amb la nostra responsabilitat cap al futur de la societat.

Mentrestant, continuem treballant quan es pot i com es pot, amb l'ajuda de convenis de prestació de serveis amb empreses i institucions, uns 600 milions de pessetes a l'any.

Malgrat tot, estem orgullosos i conençuts que tenim una gran universitat.

Dificultats que ocasiona la massificació a la UAB.

Ramon Pasqual, rector de la Universitat Autònoma de Barcelona.

En primer lloc, cal fer notar que el terme *massificació* és un terme relatiu

i mal definit. Si bé és cert que en general les bones universitats tenen un nombre no massa elevat d'estudiants pregraduats (uns 6.000 a Oxford, uns 5.000 a Yale...), en principi es podria imaginar una gran universitat ben estructurada, amb moltes instal·lacions i molt professorat que no estigués massificada.

En cert sentit, es pot dir, sempre en termes relatius, que la UAB és una universitat massificada, ja que les seves instal·lacions inicials, retallades des de bon començament, estaven planejades

per a molts menys alumnes que els que hi ha actualment. Tot i tenir en compte els nous edificis construïts, la relació de metres quadrats per estudiant és encara molt reduïda en alguns centres, tant en el *campus* de Bellaterra com en els altres centres.

Un altre sentit en què es pot considerar la massificació és en la relació del nombre d'alumnes per professor. En aquest aspecte, i també relativament, la UAB té una gran varietat. Algunes de les seves facultats i escoles tenen una relació alumnes-professor bastant acceptable, mentre que d'altres la tenen força elevada. Els darrers dos anys, la política de professorat de la UAB ha estat fortament dirigida a compensar aquests desequilibris i a intentar uns nivells que, d'acord amb l'especificitat de cada centre, permetin un ensenyament d'una certa qualitat.

Aquesta política d'augmentar el nombre de professors dels centres més massificats porta un clar perill de paralització dels centres que estaven en millors condicions, ja que els seus professors veuen tallades les seves perspectives de promoció. Aquest fenomen, del qual s'ha parlat a vegades als mitjans de comunicació com «la diàspora de la UAB», està provocat per la política uniformitzadora desplegada des de l'administració, política que ha perjudicat clarament la UAB respecte a altres universitats dels Països Catalans, posant en perill l'avantatjosa qualitat, tant docent com investigadora, que la UAB havia anat aconseguint al llarg dels anys i que l'han feta situar en un dels primers llocs del *ranking* de les universitats de l'estat.

IRENE PAPAS
RENATO CAROSONE
GIOVANNA MARINI
I ANCIENI!
DERVICHES DE KONYA
NASS EL HAL

la enseñanza universitaria a su más alto nivel

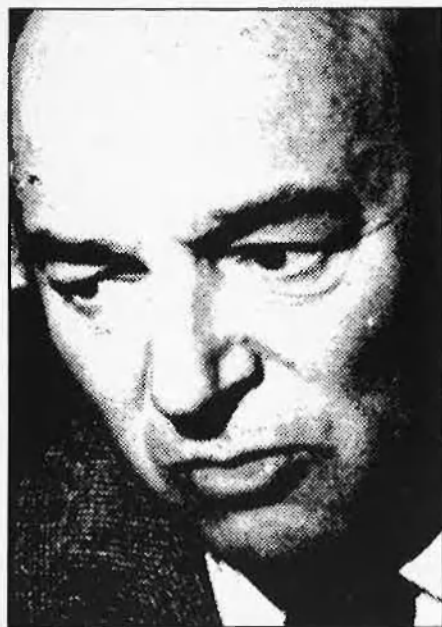
Tfno. 361 58 51 VALENCIA

El 'campus' de la Universitat d'Alacant.

Ramon Martín Mateo, rector de la Universitat d'Alacant

La Universitat d'Alacant s'enfronta a les mateixes mancances que la resta d'universitats valencianes i espanyoles: falta de professorat, penúria de mitjans per a la investigació, escassetat de personal d'administració i serveis, massificació d'estudiants en alguns centres i d'altres.

Aquestes mancances s'aguditzen en alguns aspectes, a causa de la pròpia

joventut d'aquesta universitat, la qual cosa transcendeix sobretot la insuficiència de les instal·lacions, ja que s'han de construir immobles en suport de facultats i escoles i que connecta de nou amb la problemàtica dels terrenys del *campus*.

La universitat té el gros del seu equipament en el terme de Sant Vicent del Raspeig, municipi industrial com la majoria dels alacantins, però que en el seu escut heràldic llueix emblemàticament el lema següent «Sequet però saret», que se li atribueix a Sant Vicent Ferrer en ocasió d'una suposada visita que va fer per aquestes terres. Totes dues característiques, o almenys la primera d'elles, són òbviament predicables de l'àrea de la finca acadèmica.

La ubicació de la universitat coincideix amb l'emplaçament anterior d'un antic aeroport militar, el de Rabassa, de manera que l'estil castrense llueix encara en la factura dels edificis en què s'acomoden les instal·lacions universitàries inspirades en la arquitectura militar, nord-africana, present en antics films patriòtics.

Però sobretot es mantenen els efectes internacionalment devastadors per al paisatge d'un camp d'aviació que ha de prescindir lògicament d'obstacles per a les maniobres que ací es concreten.

La universitat s'allotja a més al voltant de l'única fàbrica de ciment de la província, els subproductes de la qual s'infiltra amb insistència en els amagatalls de les més delicades eines de treball.

Tot i això, hi ha en marxa un projecte de transformació de l'entorn. Això significa superar obstacles molt seriosos, entre els quals es troba l'existència d'una *tosca* o llosa de pedra carbonatada que, pertinençment, s'estén per tot el *campus*, i que ha de ser perforada per a plantar arbres.

També es podria deduir clarament que la urbanització de la seu de l'Acadèmia alacantina s'assembla en alguns dels seus espais a una superfície llunar, fet que constitueix un important problema.

Universitat Politècnica de Catalunya. Institució dinàmica al servei del progrés del país.

Gabriel Ferraté, rector.

Un dels elements que caracteritzen el funcionament d'una universitat, especialment el d'una universitat tècnica, en els seus aspectes docents i investigadors, és la seva capacitat d'adaptació a un món en procés accelerat de transformació social i econòmica. És per això que els projectes i els canvis que es produeixen actualment a la Universitat Politècnica de Catalunya, no són fets singulars, sinó que responen a la mateixa dinàmica que fa anys aconsellà d'agrupar les diferents escoles tècniques, llavors existents, en una sola universitat, per a donar un servei més coherent i omnicomprensiu.

La UPC, una institució jove i que alhora incorpora elements de gran tradició cultural i tècnica a Catalunya, es va crear integrant centres centenaris i d'altres de més recents però també molt arrelats a la trajectòria de progrés del país, ampliant posteriorment el seu espectre polítècnic i la seva presència a diferents llocs del territori català amb aquells nous estudis que l'evolució de la nostra societat ha anat fent necessaris.

Aquests factors històrics, d'obligat coneixement per a comprendre el present i poder projectar-nos cap al futur, fan que la nostra universitat sigui un instrument eficaç, fortament vinculat

al servei del país i profundament interrelacionat amb el seu teixit cultural, industrial i professional.

Actualment, el procés d'evolució i de canvi, que s'opera a la Politècnica sota l'impuls dels seus òrgans de govern i del seu Consell Social, porten a una nova dinàmica generadora de tot un se-

guít d'actuacions i d'iniciatives, que ha de permetre d'afrontar amb eficàcia els reptes de la tecnologia moderna i de l'Europa comunitària.

En l'àmbit de la recerca cal, doncs, destacar la nostra forta participació en projectes europeus d'alta tecnologia (Esprit, Race, Eureka, etc.) i el nombre creixent de convenis de recerca, establerts pels nostres departaments amb empreses i altres organismes públics i privats, que han portat, molt recentment, a crear el Centre de Transferència de Tecnologia, en col·laboració amb el Centre d'Informació i Desenvolupament Empresarial (CIDEM) del Departament d'Indústria i Energia de la Generalitat, amb l'objectiu de promoure i de gestionar, de forma eficaç i professionalitzadora, tot el complex procés d'intercanvi de tecnologia entre la nostra universitat i el món exterior.

En el camp de la docència cal destacar els esforços per a promoure i prestigiar les titulacions pròpies i la formació continuada, així com la creació de la xarxa de Centres Associats, en col·laboració amb empreses, segons una iniciativa sorgida del Consell Social.

En definitiva, la Universitat Politècnica, permanentment oberta a perfeccionar les seves estructures internes i la seva oferta docent i de recerca, està compromesa a ser un element capdavanter per a contribuir al progrés social, cultural i econòmic de Catalunya. □